

Moravským bílým hnědookým by pomohlo větší rozšíření mezi chovateli

Národní plemena jsou symbolem chovatelství jednotlivých států. I Česká republika se může prezentovat jejich pestrou škálou. Je ovšem škoda, že některá si prozatím nezískala příliš silnou přízeň chovatelů. U králíků je to například plemeno moravský bílý hnědooký. Jeho větší rozšíření by si přál i předseda Klubu chovatelů králíků moravských bílých hnědookých MILOSLAV ZBRANĚK z obce Mořice ležící v prostějovském okrese, jehož chovatelské zařízení obývají tito králíci už od roku 1986.

Moravský bílý hnědooký je plemenem, které bylo vyšlechtěno v České republice a uznáno roku 1984. Známe je i záměr šlechtění a plemena, jež stála na jeho počátku: „Králikářským trendem sedmdesátých a osmdesátých let minulého století byli králíci s bílou barvou srsti. Důvod byl prostý, kožky z bílých králíků byly žádanější pro výkup a cennější. Té době se říkávalo bílý mor, neboť výstavy bývaly plné bílých králíků, převážně vídeňských bílých a novozélandských bílých. Ing. Jaroslav Fingerland tehdy přišel s nápadem, jak jednotvárnost výstav prolomit a zkusit vyšlechtit další plemeno s bílou barvou srsti. Inspiroval se v Německu, kde se setkal se šlechtitelským záměrem, jehož cílem měl být bílý králík s hnědýma očima. Jeho myšlenky se staly inspirací pro skupinu chovatelů z Otaslavic na Prostějovsku. Jako výchozí plemena byli zvoleni činčila malá a stříbrný malý žlutý. K uznání došlo ještě za příspění chovatelů z Prostějova-Vrahovic, což bylo zároveň místo, kde proběhlo uznávací řízení. V oficiální platnost vstoupil také původně pracovní název moravský bílý hnědooký,“ vzpomíná

Miloslav Zbraněk, který se zájmem o průběh šlechtění, sám si moravské bílé hnědooké pořídil a stal se zakládajícím členem klubu. Vznik Klubu chovatelů králíků moravských bílých hnědookých a českých černopesíkatých se datuje rokem 1987, takže letos proběhnou oslavy dvacátého výročí jeho založení, a to i přesto, že sekce chovatelů králíků českých černopesíkatých založila vloni samostatný klub.

Uznáním plemene aktivita chovatelů zdaleka nekončila, naopak začala fáze, kdy bylo nutné pracovat na ustálení znaků vyžadovaných standardem. „Od začátku jsme museli řešit komplikace,“ vzpomíná Miloslav Zbraněk, „nepochopitelnou záhadou pro nás bylo, proč moravští bílí hnědookí trpěli vadami typu, jako jsou delší a užší tělo, méně výrazná hlava nebo delší a měkčí uši. Také jsme byli svědky častého hmotnostního přerůstání krá-

líků, tenkrát totiž byli moravští bílí hnědookí uznáni jako malé plemeno. Kvůli těmto problémům jsme rozvinuli diskusi, jejíž závěrem bylo převedení plemene do kategorie středních plemen, což považují za správný krok. Mohli jsme si pak díky této změně bez obav z problémů s hmotností dovolit zkusit zkvalitňovat typ také pomocí zástupců jiných středních plemen. Dalším z důvodů pro zařazení mezi střední plemena byla snaha prezentovat plemeno jako užitkové, a tím jej zpopularizovat, neboť v dřívějších dobách se na užítkovost hodně hledělo,“ uvádí. Původní plány Ing. Fingerlanda se sice staly realitou, ale ne zcela. Bílý králík s hnědýma očima byl vyšlechtěn, dostal se i na výstavy, ale zdaleka si nezískal takovou oblibu jako tehdejší plemena „bílého moru“. Počet chovatelů příliš nezvýšila ani změna na střední plemeno. „Stále pocítujeme, že by to chtělo více chovatelů. Určitě by to plemeni prospělo. Čím více

nižší hmotnost, než vyžaduje standard, s počtem králíků, kteří dříve, v dobách moravského bílého hnědookého coby malého plemene překračovali horní hranici hmotnosti, rozdíl hovoří ve prospěch dnešního stavu. Co se týče tvaru, je nezbytné pokračovat ve vylepšování tvaru zádí. V typu už nejsou takové nedostatky, jaké byly krátce po uznání plemene, ale přesto se občas vyskytují měkčí i mírně delší uši, méně výrazná hlava nebo užší tělo. Srst by měla být co nejkvalitnější, to vyplývá už z původního šlechtitelského záměru, aby kožky z moravských bílých hnědookých šly dobře na odbyt. Měly se proto vyznačovat nejen bílou, ale i s hustou, pružnou a nepřítliš hrubou srstí, která by se přibližovala ostatním plemenům s bílou barvou srsti. Potěšitelné je, že někteří jedinci už tyto požadavky splňují. Odchylkami od ideálních představ nejčastěji bývají v pozici Srst vady jako hrubší srst, řídká srst, mírně delší srst a méně pružná srst.

V barvě krycího chlupu se setkáváme se ojedinělými pigmentovanými konečky pesíků, a to především na lemu uší nebo na povrchu pířka, případně s mírně zažloutlým nádechem barvy. S barvou podsady žádné problémy nejsou,“ rozebírá. Představitel Klubu chovatelů králíků moravských bílých hnědookých doporučují chovatelům provádět selekci zvířat a do chovu zařazovat ta nejkvalitnější.

Zanedbatelné nejsou ani užitkové vlastnosti moravských bílých hnědookých. „Počet mláďat ve vrhu se pohybuje kolem šesti a samice se o mláďata dobře starají, čehož si cením. Králíčata dobře a rychle rostou, ale pochopitelně je nezbytné o ně náležitě pečovat a předkládat jim vyváženou krmnou dávku. U středních plemen všeobecně platí, že i využití králíků v kuchy-

ni má svůj význam. Moravští bílí hnědookí nejsou výjimkou,“ podotýká jejich dlouholetý chovatel Miloslav Zbraněk. Za zmínku stojí i skutečnost, že moravští bílí hnědookí jsou zařazeni do programu zachování genových rezerv českých národních plemen, z něhož plynou při splnění podmínek dotace pro chovatele.

Klub chovatelů králíků moravských bílých hnědookých má ke svému dvacátému výročí několik přání: aby se zvětšil počet chovaných králíků plemene moravský bílý hnědooký, aby se zvýšil počet jejich chovatelů, kteří následně obohatí členskou základnu klubu, aby se plemeno silněji rozšířilo v oblasti Čech a aby se dařilo při postupném odstraňování vad, které se vyskytují. Dojde k jejich splnění?

Text a foto JAN JIRKA

1, 3 Samec moravský bílý hnědooký z předloňského odchovu Miloslava Zbráněka vyniká svým tvarem, typem, ale i zcela čistou bílou barvou krycího chlupu bez jakýchkoliv pigmentovaných konečků pesíků. Jeho přednosti, především čistá bílá barva krycího chlupu, výraznost hlavy i masité uši, jsou viditelné na detailním záběru číslo 3. Dosáhl až na ocenění 96,0 bodů. Není divu, že takovýto jedinec zůstal v chovu majitele. **2** V chovu Miloslava Zbráněka má své místo i jeho samec narozený taktéž roku 2005, jenž získal 95,0 bodů. Jeho typ lze označit za výborný. Hmotnost 3,90 kilogramu jednoznačně odpovídá jeho příslušnosti ke střednímu plemenu. Drobnými chybami jsou ojedinělé pigmentované konečky pesíků na lemu uší a mírně znatelné hrboly kyčelních kostí. **3, 4** Oči moravských bílých hnědookých musí být hnědé jako na snímku číslo 3, ojediněle se však může objevit i jiná barva očí, jak dokládá snímek číslo 4, což je výluková vada. **5** Výrazný podíl pigmentovaných konečků pesíků v barvě krycího chlupu vede k výroku Výluka. **6, 7** Barva drápů by měla být rohovitá (snímek číslo 6), avšak světlejší barva (snímek číslo 7), ale ani zcela bílá barva není výlukovou vadou. Je to pouze přípustná vada.

